

**KUMITEOLLISUUDEN
JA
KEMIANTEOLLISUUDEN
SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÖIDEN
TYÖEHTOSOPIMUS**

1.12.2016 – 30.11.2017

**KEMIANTEOLLISUUS RY
KUMITEOLLISUUS RY
SÄHKÖALOJEN AMMATTILIITTO RY**

SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÖIDEN TYÖEHTOSOPIMUS 1.12.2016 – 30.11.2017	4
1 § Sopimuksen soveltamisala	4
2 § Palkkaperusteet	4
Peruspalkat 1.1.2016	4
Henkilökohtainen osuus.....	5
3 § Erilliset lisät	6
Ammattitutkintolisä.....	7
4 § Kokonaispalkka	8
5 § Suorituspalkka	8
6 § Työturvallisuus	8
7 § Luottamusmiehet	9
Muut ehdot.....	9
Luottamus henkilön asemaan liittyvä liittokäsittely.....	9
8 § Paikallinen sopiminen	9
9 § Ammattiyhdistysjäsenmaksujen pidättäminen	10
10 § Sopimuksen voimassaolo	10
Sopimuskausi	11
Sovittavat asiat	11
Allekirjoituspöytäkirjamerkinnot	12
3.1 Siirto toiseen työhön	12
3.2 Matkakustannusten korvaaminen	12
3.3 Vuosittaisen työajan pidentäminen 24 tunnilla.....	12
3.4 Poikkeukselliset taloudelliset vaikeudet.....	12
3.5 Paikallinen sopimuksen voimaantulo ilman liittojen hyväksyntää	12
3.6 Työaikapankki.....	12
3.7 Paikallinen sopiminen	13
3.8 Allekirjoituspöytäkirjamerkinnot	13
3.9 Työrauhavelvoite	13
Sopimuksen voimassaolo	13
4.1 Sopimuskauden päättymisen	13
Pöytäkirjan tarkastaminen	13
Työehtosopimuksen liite A	17
LUOTTAMUSMIEHIÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET	17

**KEMIANTEOLLISUUS RY:N,
KUMITEOLLISUUS RY:N**

ja

SÄHKÖALOJEN AMMATTILIITTO RY:N

välinen

SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÖIDEN TYÖEHTOSOPIMUS 1.12.2016 – 30.11.2017

1 § Sopimuksen soveltamisala

1. Tämän työehtosopimuksen määräyksiä sovelletaan jäljempänä mainituin poikkeuksin Kemianteollisuus ry:n sekä Kumiteollisuus ry:n jäsenyritysten sekä niissä työskentelevien sähköalantyöntekijöiden välisissä työsuhteissa. Niiden työehtojen osalta, joita ei tässä sopimuksessa ole mainittu, noudatetaan ao. teollisuuslaitosta koskevaa työntekijäin työehtosopimusta. Milloin ns. pääalan työehtosopimuksessa mainitaan osapuolena sen tehnyt työntekijäjärjestö, sovelletaan sen asemesta työntekijäosapuolena Sähköalojen ammattiliitto ry:n tämän sopimuskokonaisuuden piiriin kuuluvan henkilöstön osalta.
2. Tämä työehtosopimus sitoo allekirjoittaneita liittoja ja niiden alayhdistyksiä sekä työnantajia ja työntekijöitä, jotka ovat tai sopimuksen voimassaoloaikana ovat olleet näiden yhdistysten jäseniä.

Pöytäkirjamerkintä:

Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että sähköalantyöntekijöiden työehtojen osalta muiden teollisuusalojen työmarkkinaosapuolten on mahdollista yhtyä tähän sopimukseen.

2 § Palkkaperusteet

Sähköalantyöntekijöiden palkat määräytyvät seuraavasti:

Peruspalkat 1.1.2016

1. Täysin työkykyisten 18 vuotta täyttäneiden työntekijäin peruspalkat sentteinä tunnilta:

Kumiteollisuus

1.1.2016 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien:

Palkkaryhmä	senttiä/tunti
C	977
B	1121
A2	1267
A1	1327

Kemianteollisuus

1.1.2016 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien:

Palkkaryhmä	senttiä/tunti
C	1024
B	1175
A2	1328
A1	1390

1. Työntekijöiden sijoittamisessa palkkaryhmiin noudatetaan seuraavia periaatteita:

- C Palkkaryhmään C kuuluvat sähköalan varsinaisten työntekijöiden vakituisten apulaisten, harjoittelijoiden sekä muut vaativuudeltaan näihin verrattavat työt.
- B Palkkaryhmään B kuuluvat työt, joiden tekijältä vaaditaan pääsääntöisesti alan ammattikoulun suorittaminen (nuoremmat asentajat).
- A 2 Palkkaryhmään A 2 kuuluvat vaativat ammattityöt, joiden tekijältä vähintään viiden ammatissaolovuoden lisäksi edellytetään kykyä itsenäisesti suoriutua ao. tehtävästä (vanhemmat asentajat).

Soveltamisohje:

Ammatissaoloaika määräytyy eri tapauksissa seuraavasti:

- työskentely alan ammattikoulun jälkeen ammattiin jatkuvasti ja monipuolisesti kehitettävissä sähköalan töissä luetaan kokonaisuudessaan ammatissaoloajaksi
- yleinen 2- tai 3-vuotinen hyväksytysti loppuunsuoritettu ammattikoulu luetaan puolelta kestoajaltaan ammatissaoloaikaan

- A 1 Palkkaryhmään A 1 kuuluvat erittäin vaativat ammattityöt, joiden tekijälleen asettamat vaatimukset ovat oleellisesti palkkaryhmän A 2 vaatimuksia suuremmat.

2. Peruspalkka määräytyy työn vaativuuden ja sen edellyttämän kokemuksen perusteella.

Henkilökohtainen osuus

3. Kullekin työntekijälle määritetään aikapalkan henkilökohtainen osuus ammattitaidon, pätevyuden, työtehon ym. henkilökohtaisten ominaisuuksien perusteella.

Pöytäkirjamerkintä:

Sähköalantyöntekijäin kohdalla tulee henkilökohtaisen palkan osuuden tai aikatyölisän määrittelyssä ottaa huomioon työntekijän hyväksytysti suorittamien Sähköasentajain Ammattien Keskustoimikunnan (SAKTO), Puhelinalan Ammattien Keskustoimikunnan (PAKTO) ja Radioalan Ammattien Keskustoimikunnan (RAKTO) hyväksymien asentajatutkintojen sekä sähköalan ammattitutkinnon tai ylemmän ammattitutkinnon mahdollinen vaikutus työntekijän pätevyyttä lisäävänä tekijänä.

Henkilökohtaista osuutta määritettäessä huomioidaan ammattikoulun lisäksi olevat kokemusvuodet. Henkilökohtaisen osuuden suuruus on 2 - 17 % työntekijän peruspalkasta.

Jos jossakin tapauksessa syntyy epäselvyyttä siitä, mikä työntekijälle maksetusta aikapalkasta vastaa henkilökohtaista osuutta on tämä erikseen selvitettävä.

Edellä tässä pykälässä tarkoitettu peruspalkka ja mahdollinen henkilökohtainen osuus muodostavat työntekijän henkilökohtaisen palkan.

Paikallisesti sopimalla kemianteollisuuden yrityksissä voidaan siirtyä käyttämään sähköalan työntekijöiden osalta tuntipalkan sijaan kuukausipalkkaa. Paikallisessa sopimuksessa on mm. sovittava se, miten kuukausipalkka muodostetaan ja miten työehtosopimuskorotukset toteutetaan kuukausipalkkaan.

3 § Erilliset lisät

Jos työntekijä joutuu suorittamaan työtään erittäin likaisissa tai kuumissa olosuhteissa maksetaan hänelle olosuhdelisää paikallisen sopimuksen mukaisesti.

Työskenneltäessä olosuhteissa, joista aiheutuu poikkeuksellista haittaa tai hankaluutta, kuten erittäin korkeissa työkohteissa, sähköjännitteellisten laitteiden esteettömässä ulottumassa, tai muuten vastaavissa olosuhteissa maksetaan erillistä lisää paikallisen sopimuksen mukaisesti.

Edellä mainitut lisät voidaan keskimääräistä.

Soveltamisohje:

Neuvotteluissa todettiin, että sopimuksen 3 §:n mukaisia olosuhteita, joista aiheutuu poikkeuksellista haittaa tai hankaluutta ovat mm. seuraavat:

- korkeissa kohteissa kuten savupiipuissa, mastoissa, valonheitintorneissa yms. suoritettavat työt ilman erikoistelineitä
- voimalaitosten kattiloiden päällä suoritettavat asennustyöt kattiloiden ollessa toiminnassa
- avokeskuksissa suoritettavat asennustyöt, jos viereiset osat ovat jännitteelliset
- korjaustyöt suurjännitekennoissa jos viereiset kennot ovat jännitteelliset
- varmuusmääräysten edellyttämät suojatoimenpiteet, kun on kyseessä suurjännite
- puhdistus-, kunnostus-, tarkastus-, maalaus-, korjaus- ja laajennus- yms. työt, joita suorittaessaan työntekijä joutuu suurjännitekytkinlaitoksessa, suurjännitejohtopylväessä tai muussa vastaavassa paikassa olemaan jännitteellisten johtavien osien esteettömässä ulottumassa. Tällä tarkoitetaan sitä, että työntekijä voi horjahtaessaan, pystyyn noustessaan, kättänsä ojentaessaan työvälineen tai työtarvikkeen välityksellä huomaamattaan joutua kosketuksiin jännitteellisten johtavien osien kanssa

- työskentely sellaisen suurjännitejohdon johtimilla, jossa johto itsestään on jännitteetön, mutta sen läheisyydessä olevista jännitteellisistä johdoista voi indusoitua hengenvaarallista jännitettä
- avokeskuksissa ja niihin verrattavissa sekä koteloiduissa keskuksissa suoritettavat korjaus- ja asennustyöt, jos viereiset osat ovat jännitteelliset, eikä riittäviin suoja- tai varotoimenpiteisiin ole voitu ryhtyä
- hissikulussa korin ulkopuolella suoritettavat huolto- ja korjaustyöt jännitteen ollessa kytkettynä
- työskentely nosturin päällä tapauksissa, joissa työntekijä joutuu käyttämään erityistä putoamissuojausta

Em. tapauksissa suoritettavat lisät maksetaan vain niiltä tunneilta, kun näitä töitä tehdään.

Työehtosopimuksen 3§:ssä tarkoitettuja paikallisesti sovittuja olosuhteellisia korotetaan 1.1.2016 tai lähinnä sen jälkeen alkavan palkanmaksukauden alusta lukien 0,39% olosuhteellisten määrät lähimpään senttiin pyöristäen.

Vuorotyölisien määrä sekä korotusten voimaantulo määräytyvät pääalan työehtosopimuksen mukaisesti.

Ammattitutkintolisä

Sähköalan ammattitutkinnon suorittaneelle työntekijälle maksetaan erillisenä lisänä 10 euroa kuukaudessa.

Sähköalan erikoisammattitutkinnon suorittaneelle työntekijälle maksetaan erillisenä lisänä 20 euroa kuukaudessa.

Ammattitutkinnolla ja erikoisammattitutkinnolla tarkoitetaan työntekijän hyväksyttävästi suorittamia opetushallituksen hyväksymiä ammattitutkintolain mukaisia sähköalan tutkintoja, jotka vastaavat työntekijän suorittamia työtehtäviä.

Työntekijä on esitettävä työnantajalle selvitys ammattitutkinnon suorittamisesta ja lisä maksetaan selvityksen esittämistä seuraavan kuukauden alusta.

Ammattitutkintolisän maksaminen tulee voimaan 1.10.2007 lukien.

Kemianteollisuudessa työskentelevien sähköalan työntekijöiden osalta noudatetaan kemianteollisuuden pääsopimuksen 5 §:n 4 kohtaa myös, kun sähköalan työntekijä opastaa ja perehdyttää oppilaitoksessa sähköalan opintoja opetushallituksen sähköalan opetussuunnitelman mukaisesti suorittava opiskelija, suorittaa työpaikalla opintoihin liittyvää työjaksoa. Työnantajan kanssa tulee etukäteen määritellä ja sopia määräyksen piiriin kuuluva perehdyttäminen ja opastaminen sekä sen ajallinen kesto. Määräystä ei sovellettava, mikäli työnopastaminen ja perehdyttäminen on muutoin otettu huomioon sähköalan työntekijän palkkauksessa.

4 § Kokonaispalkka

1. Liitot toteavat, että aikapalkalla työskentelevien sähköalantyöntekijöiden palkat voidaan määrittellä kokonaistuntipalkkoina, joita muodostettaessa otetaan huomioon peruspalkat sekä henkilökohtaista osuutta ja aikatyölisää koskevat määräykset.

Erittäin likaisen ja erittäin raskaan työn lisä ja poikkeuksellisen haitan tai hankaluuden lisä voidaan liittää palkkaan keskimääräisenä tai suorittaa ne erikseen niiltä tunneilta, joilta näitä lisä suoritetaan paikallisen käytännön mukaisesti.

Edellä mainittuja palkkoja paikallisesti muodostettaessa sekä tarkistettaessa on kiinnitettävä huomiota sähköalantyöntekijöiden ammattitaitoon ja työn asettamiin vaatimuksiin sekä siihen, että myös uusiin ja palkkaryhmästä toiseen siirtyviin työntekijöihin noudatetaan kullakin teollisuusalalla sähköalantyöntekijöihin sovellettuja palkkoja ja palkkausperiaatteita.

Neuvotteluissa oltiin yksimielisiä siitä, että niillä aloilla, joilla arkipyhäkorvaukset on suoritettu palkantarkistuksen yhteydessä, on kiinnitettävä huomiota kokonaistuntipalkkoja muodostettaessa siihen, että arkipyhäkorvaukset tulevat asiallisella tavalla huomioon otetuiksi.

Vuorotyöisiä lukuun ottamatta voidaan erilliset lisät liittää kokonaistuntipalkkaan keskimääräisinä.

2. Aikatyössä maksetaan vähintään henkilökohtainen palkka. Henkilökohtaisen palkan lisäksi voidaan maksaa aikatyölisää.

Aikapalkalla työskentelevien työntekijöiden palkkojen kehityksen tulee vastata ao. teollisuuslaitoksen suorituspalkkojen kehitystä.

5 § Suorituspalkka

1. Mikäli työn laatu sen sallii ja jos se teknisesti on mahdollista, voidaan työ tuottavuuden ja ansion kohottamiseksi tehdä suorituspalkalla. Suorituspalkkoja ovat mm. urakka- sekä palkkiopalkka.
2. Suorituspalkkojen hinnoittelusta sovitaan työnantajan ja työntekijän välillä.

6 § Työturvallisuus

1. Tapaturmien ja ammattitautien välttämiseksi ryhdytään kaikkiin toimenpiteisiin työntekijän turvallisuuden suojelemiseksi.
2. Kieltäytymistä suorittamasta työtä, jota varten viranomaisten määräämiä varmuuslaitteita ei ole tehty, ei ole pidettävä työehtosopimuksen vastaisena työstä kieltäytymisenä.

Pöytäkirjamerkintöjä:

1. Neuvottelujen yhteydessä liitot totesivat, että erityisesti sähköturvallisuusmääräyksiin tulee työpaikoilla kiinnittää asianmukaista huomiota.
2. Liitot suosittelevat, että milloin se tuotantolaitoksen koko ja siinä käytössä olevien sähkölaitteiden laatu ja lukumäärä huomioon ottaen on tarpeen, paikallisesti laaditaan sähköturvallisuuslakia sekä sen nojalla annettuja määräyksiä täydentäviä ohjeita mm. siltä osin, missä määrin säännösten tarkoittamissa töissä työtä tulee suorittaa samanaikaisesti vähintään kaksi näissä määräyksissä edellytetyn pätevyyden omaavaa henkilöä.

3. Ohjeiden tulee olla sellaisten työntekijöiden käytettävissä, jotka säännöllisesti osallistuvat sähkölaitteiden korjaus- tai huoltotyöhön.
4. Mikäli asiantuntijalausuntojen, työtaturma- ja ammattitautilastojen tai muun vastaavan perusteen nojalla yhteisesti voidaan todeta, että erityisten suojavaatteiden tai -varusteiden käytöllä työssä on työturvallisuus- tai terveysolosuhteita tässä työssä olennaisesti parantava vaikutus tahi sitten voidaan työntekijä työssä, jossa hän työn laadun vuoksi joutuu olemaan alttiina erityiselle kosteudelle, märkyydelle,

vedolle, kuumuudelle tai kylmyydelle, voimakkaalle valolle taikka muulle vaaralliselle säteilylle, tehokkaasti suojata näistä aiheutuvista haitoista, hankkii työnantaja tällaisen suojavaatteen tai -varusteen työpaikalle työntekijän käyttöön, vaikka sen antaminen työturvallisuuslain 2. luvun 15 §:n mukaan ei ole välttämätöntä. Edellä sanottu ei tarkoita tavanomaista työvaatetusta.

7 § Luottamusmiehet

Muut ehdot

Työpaikoilla, joissa säännöllisesti työskentelee vähintään viisi (5) tämän sopimuksen soveltamispiirissä olevaa sähköalan työntekijää maksetaan, maksetaan luottamusmiehelle korvausta **1.3.2014 alkaen 75 euroa kuukaudessa ja 1.7.2014 alkaen 79 euroa kuukaudessa.**

Tämän työehtosopimuksen liitteeksi (liite A) on otettu luottamusmiehiä koskevat määräykset.

Ammattiosaston valitsemalla luottamusmiehellä on sama oikeus kuin lain mukaan on työsuojeluvaltuutetulla perehtyä hätä- ja ylityöstä sekä niistä maksetusta korotetusta palkasta laadittuun luetteloon.

Jos työntekijälle on annettu rikkomuksesta tai laiminlyönnistä varoitus, siitä tulee ilmoittaa myös asianomaiselle luottamusmiehelle, mikäli tämä ei ollut läsnä varoitusta annettaessa.

Luottamushenkilön asemaan liittyvä liittokäsittely

Luottamusmiehen ja työsuojeluvaltuutetun työsuhteen päättämiseen liittyvistä riidoista työnantajan on ilman tarpeetonta viivytystä ilmoittaa työnantajaliitolle, jonka on saatettava asia työntekijäliiton tietoon.

Liittojen on ilman aiheetonta viivytystä selvitettävä paikallisten osapuolten myötävaikutuksella työsuhteen päättämiseen liittyvät taustat.

Liittojen on viikon kuluessa selvitystyön päättymisestä käsiteltävä pääluottamusmiehen työsuhteen päättämiseen liittyvät erimielisyydet liittojen välisessä neuvottelussa ja esitettävä omat kantansa asiassa. Liittojen kannat saatetaan tiedoksi työnantajalle

8 § Paikallinen sopiminen

Työehtosopimuksessa erikseen mainituista asioista voidaan paikallisesti sopia toisinkin tämän työehtosopimuksen neuvottelujärjestyksen mukaisesti joko työnantajan ja työntekijän tai työnantajan ja luottamusmiehen kesken. Sopimus voidaan solmia määräajaksi tai olemaan voimassa toistaiseksi. Toistaiseksi voimassa oleva sopimus voidaan irtisanoa kolmen kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen, ellei irtisanomisajasta ole muuta sovittu.

Luottamusmiehen ja työnantajan välillä tehty sopimus sitoo työnantajaa sekä kaikkia luottamusmiehen edustamia työntekijöitä. Sopimus on solmittava kirjallisena, jos jompikumpi sopijapuoli sitä pyytää. Milloin sopimus on tehty kirjallisena, se on työehtosopimuksen osa ja sitä sovelletaan senkin jälkeen, kun työehtosopimuksen voimassaolo muutoin on lakannut.

9 § Ammattiyhdistysjäsenmaksujen pidättäminen

Sovittiin, että työnantaja pidättää, mikäli työntekijä on antanut siihen valtuutuksen, Sähköalojen ammattiliitto ry:n jäsenmaksut palkanmaksukausittain työntekijän palkasta, jotka tilitetään mainitun ammattiliiton nimeämälle pankkitilille. Työntekijälle annetaan vuoden tai työsuhteen päätyttyä verotusta varten todistus pidätetystä summasta.

10 § Sopimuksen voimassaolo

Tämä työehtosopimus tulee voimaan 1.12.2016 ja on voimassa 30.11.2017 saakka jatkuen sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kaksi kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

Helsingissä 6 lokakuuta 2016

KEMIANTEOLLISUUS RY

KUMITEOLLISUUS RY

SÄHKÖALOJEN AMMATTILIITTO RY

KEMIANTEOLLISUUS RY
KUMITEOLLISUUS RY
SÄHKÖALOJEN AMMATTILIITTO RY

**ALLEKIRJOITUSPÖYTÄKIRJA KUMITEOLLISUUDEN JA KEMIANTEOLLISUUDEN
SÄHKÖALANTYÖNTEKIJÖIDEN TYÖEHTOSOPIMUKSEN UUDISTAMISEKSI
TYÖMARKKINAKESKUSJÄRJESTÖJEN KILPAILUKYKYSOPIMUKSEN MUKAISESTI**

Aika 6.10.2016

Paikka Kemianteollisuus KT ry, Eteläranta 10, Helsinki

Läsnä **Kumiteollisuus ry**
Kemianteollisuus ry
Sami Nikander
Juha Teerimäki

Sähköalojen ammattiliitto ry
Sauli Väntti
Hannu Luukkonen

Keskusjärjestöjen kilpailukyky sopimus ja sen toteuttaminen

Keskusjärjestöt pääsivät 29.2.2016 neuvottelutulokseen sopimuksesta, jonka tavoitteena on parantaa suomalaisen työn ja yritysten kilpailukykyä, lisätä talouskasvua ja luoda uusia työpaikkoja. Sopimus tukee samalla julkisen talouden sopeuttamista.

Osapuolina olevat liitot ovat 30.5.2016 saavuttaneet työmarkkinakeskusjärjestöjen edellä mainitun kilpailukyky sopimuksen mukaisen neuvottelutuloksen Kemianteollisuuden ja Kumiteollisuuden sähköalantöntekijöiden työehtosopimuksen tekstimuutoksista.

Sopimuskausi

Tämä sopimus on voimassa 1.12.2016–30.11.2017.

Osapuolet toteavat, että uusi työehtosopimus korvaa 1.12.2016 lukien osapuolten kesken ajalle 1.3.2014–30.11.2016 allekirjoitetun työehtosopimuksen.

Sovittavat asiat

Liitot sopivat kilpailukyky sopimuksen mukaisesti:

- vuosittaisen työajan pidentämisestä keskimäärin 24 tunnilla vuosittaista ansiotasoa muuttamatta 1.1.2017 alkaen ao. teollisuuslaitoksen työntekijöitä koskevassa ns. pääalan työehtosopimuksessa asiasta sovitun mukaisesti (allekirjoituspöytäkirja)
- selviytymislausekkeesta työnantajan toiminnan ja työpaikkojen turvaamiseksi työehtojen sopeuttamisen avulla, kun työnantaja joutuu taloudellisiin vaikeuksiin, jotka johtaisivat työvoiman käytön vähentämiseen (allekirjoituspöytäkirja)

- paikallisen sopimuksen voimaantulosta ilman liittotason hyväksyntää (allekirjoituspöytäkirja)
- mahdollisuudesta ottaa käyttöön työaikapankkijärjestelmä ao. teollisuuslaitoksen työntekijöitä koskevassa ns. pääalan työehtosopimuksessa kilpailukyky-sopimuksen soveltamisesta sovitun mukaisesti (allekirjoituspöytäkirja)

Allekirjoituspöytäkirjamerkinnot

3.1 Siirto toiseen työhön

Liitot pitävät oikeana, että aikapalkalla työskentelevien työntekijöiden tilapäiset siirrot tehtävästä toiseen järjestetään siten, ettei työntekijälle vakinaisessa tehtävässä maksettu henkilökohtainen tuntipalkka alene.

3.2 Matkakustannusten korvaaminen

Verovapaaksi katsottavien matkakustannusten korvaukset ja niiden perusteet määräytyvät sopimuskauden aikana verohallituksen kulloinkin voimassa olevien verohallituksen päätösten mukaisesti.

3.3 Vuosittaisen työajan pidentäminen 24 tunnilla

Keskusjärjestöjen välisen kilpailukyky-sopimuksen mukainen vuosittaisen työajan pidentäminen 24 tunnilla vuosittaista ansiotasoa muuttamatta toteutetaan ns. pääalan työehtosopimuksen (= työehtosopimuksen 1 §:ssä mainittu ao. teollisuuslaitosta koskeva työntekijäin työehtosopimus) mukaisesti 1.1.2017 alkaen myös työnantajan ja sähköalantyöntekijöiden välisissä työsuhteissa, ellei asiasta sovita toisin työnantajan ja sähköalantyöntekijöiden välillä työehtosopimuksen 8 §:n mukaisesti. Sähköalantyöntekijöiden pääluottamusmiehelle varataan mahdollisuus olla mukana vuosittaisen työajan pidentämiseen liittyvissä neuvotteluissa tuomassa näkemyksen edustamiensa työntekijöiden erityistarpeista.

3.4 Poikkeukselliset taloudelliset vaikeudet

Jos työnantaja joutuu taloudellisiin vaikeuksiin, jotka voisivat johtaa työvoiman käytön vähentämiseen tai jos työnantajan palkanmaksukyky on heikentynyt äkisti, paikallisten osapuolten todettua työnantajan kohdanneen taloudellinen kriisi, he voivat sopia toimenpiteistä määrääjäksi työnantajan toiminnan ja työpaikkojen turvaamiseksi työehtoja sopeuttamalla. Sopimus tehdään työehtosopimuksen 8 §:n mukaisesti.

3.5 Paikallinen sopimuksen voimaantulo ilman liittojen hyväksyntää

Paikalliset sopimukset voidaan tehdä 8 §:n mukaisesti ilman liittojen hyväksyntää.

3.6 Työaikapankki

Mikäli ao. teollisuuslaitoksessa sovitaan paikallisesti ns. pääalan työehtosopimuksen (= työehtosopimuksen 1 §:ssä mainittu ao. teollisuuslaitosta koskeva työntekijäin työehtosopimus) mukaisesta työaikapankista ja sen käyttöönotosta, sovelletaan työaikapankkia vastaavasti myös työnantajan ja sähköalantyöntekijöiden välisissä työsuhteissa, ellei asiasta sovita toisin työnantajan ja sähköalantyöntekijöiden välillä työehtosopimuksen 8 §:n mukaisesti. Sähköalantyöntekijöiden pääluottamusmiehelle varataan mahdollisuus olla mukana vuosittaisen työajan pidentämiseen liittyvissä neuvotteluissa tuomassa näkemyksen edustamiensa työntekijöiden erityistarpeista.

3.7 Paikallinen sopiminen

Mikäli ns. pääalan työehtosopimuksessa (= työehtosopimuksen 1 §:ssä mainittu ao. teollisuuslaitosta koskeva työntekijäin työehtosopimus) paikallinen sopiminen on mahdollista, on vastaava sopiminen mahdollista myös työnantajan ja sähköalantöntekijöiden välisissä työsuhteissa työehtosopimuksen 8 §:n mukaisesti.

3.8 Allekirjoituspöytäkirjamerkinnot

Kumiteollisuudessa ja kemianteollisuudessa solmittuihin työntekijöiden työehtosopimukseen liittyviä allekirjoituspöytäkirjamerkintöjä sovelletaan soveltuvin osin myös kumiteollisuuden ja kemianteollisuuden sähköalan työntekijöiden työehtosopimuksen osalta.

3.9 Työrauhavelvoite

Kaikki työtaistelutoimenpiteet, jotka kohdistuvat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuun työehtosopimukseen kokonaisuudessaan tai johonkin sen yksittäiseen määräykseen, on kielletty. Liitot ja niiden alayhdistykset ovat sitä paitsi velvolliset huolehtimaan siitä, että myös niiden jäseninä olevat yhdistykset, työnantajat ja työntekijät, joita tämä pöytäkirja koskee, välttävät tällaisia työtaistelutoimenpiteitä eivätkä muutoinkaan riko tämän pöytäkirjan ja mainittujen työehtosopimusten määräyksiä.

Sopimuksen voimassaolo

4.1 Sopimuskauden päättyminen

Työehtosopimus on voimassa 30.11.2017 saakka jatkuen sen jälkeen vuoden kerrallaan, ellei sitä viimeistään kahta kuukautta ennen sen päättymistä ole kummaltakaan puolelta kirjallisesti irtisanottu.

Uudesta työehtosopimuksesta neuvoteltaessa ovat tämän työehtosopimuksen määräykset voimassa siksi, kunnes uusi työehtosopimus on tehty tai sopimusneuvottelut ovat päättyneet.

Pöytäkirjan tarkastaminen

Tällä pöytäkirjalla on sama sitovuus ja voimassaoloaika kuin osapuolten välisellä työehtosopimuksella.

Pöytäkirjaa on laadittu kaksi samasanaista kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Tämä pöytäkirja katsotaan tarkastetuksi ja hyväksytyksi sopijaliittojen allekirjoituksin.

KUMITEOLLISUUS RY
KEMIANTEOLLISUUS RY

Sami Nikander

Juha Teerimäki

SÄHKÖALOJEN AMMATTILIITTO RY

Sauli Väntti

Hannu Luukkonen

LUOTTAMUSMIEHIÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Sähköalantyöntekijöiden työehtosopimuksen liitteeseen A on vanhastaan kirjattu Sähköalan ammattiliiton luottamusmiehiä koskevat määräykset, joiden pohjana on ollut keskusliittojen TT:n ja SAK:n välinen luottamusmiessopimus 15.1.1990. Koska mainitun luottamusmiessopimuksen teksti nykyisin sisältyy TT:n ja SAK:n välillä 4.6.1997 allekirjoitettuun yleissopimukseen (siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen), ovat sähköalantyöntekijöiden työehtosopimuksen osapuolet saattaneet työehtosopimuksen liitteen A vastaamaan olemassa olevaa tilannetta. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että toimenpide on ainoastaan teknisluonteinen eikä sillä muuteta sopimusallalla tähän asti noudatettua käytäntöä.

1 Luottamusmiehiä koskevat määräykset

Valitseminen

Luottamusmiehellä tarkoitetaan tässä sopimuksessa ammattiosaston valitsemia pääluottamusmiestä ja työosaston tai sitä vastaavan yksikön luottamusmiestä. Ammattiosastolla tarkoitetaan tässä sopimuksessa työehtosopimukseen osallisen ammattiliiton rekisteröityä alayhdistystä.

Luottamusmiehen tulee olla asianomaisen työpaikan työntekijä ja perehtynyt työpaikan olosuhteisiin sen työntekijänä.

Ammattiosastolla on oikeus valita kullekin työpaikalle luottamusmies ja hänelle varamies, joihin noudatetaan luottamusmiehiä koskevia määräyksiä siinä muodossa, kuin jäljempänä on sanottu.

Ammattiosastolla on oikeus suorittaa luottamusmiehen vaali työpaikalla. Jos vaali suoritetaan työpaikalla, on ammattiosaston kaikille jäsenille varattava tilaisuus osallistua vaaliin. Vaalin järjestäminen ja toimittaminen ei kuitenkaan saa häiritä työntekoa. Vaaliajoista ja vaalipaikoista on sovittava työnantajan kanssa viimeistään 14 vuorokautta ennen vaalin toimittamista. Työnantaja varaa ammattiosaston nimeämille henkilöille tilaisuuden vaalin toimittamiseen.

Tehtävät

Luottamusmiehen pääasiallisena tehtävänä on toimia ammattiosaston edustajana työehtosopimuksen soveltamista koskevissa asioissa.

Luottamusmies edustaa ammattiosastoa työlainsäädännön soveltamista koskevissa asioissa ja yleensä työnantajan ja työntekijän välisiin suhteisiin ja yrityksen kehittymiseen liittyvissä kysymyksissä. Luottamusmiehen tehtävänä on myös osaltaan toimia yrityksen ja henkilöstön välisen neuvottelu- ja yhteistoiminnan ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Neuvottelujärjestys

Jos syntyy epäselvyyttä tai erimielisyyttä työntekijän palkasta tai työsuhteeseen liittyvien lakien tai sopimusten soveltamisesta, on luottamusmiehelle annettava kaikki tapauksen selvittämiseen vaikuttavat tiedot.

Työsuhteeseensa liittyvä asia työntekijän tulee selvittää esimiehensä kanssa. Ellei työntekijä ole saanut edellä mainittua asiaa selvitettyksi suoraan esimiehensä kanssa, voi hän saattaa asian hoidettavaksi osaston tai vastaavan yksikön luottamusmiehen ja työnantajan edustajan välisissä neuvotteluissa.

Paikallisten osapuolten yhdessä pyytäessä on työehtosopimukseen sidotuilla liitoilla oikeus lähettää edustajansa paikalliseen erimielisyysneuvotteluun.

Ellei työpaikalla syntynyttä erimielisyyttä saada paikallisesti ratkaistuksi, noudatetaan työehtosopimuksen mukaista neuvottelujärjestystä.

Jos erimielisyys koskee tämän sopimuksen tarkoittaman luottamusmiehen työsuhteen päättämistä, on paikalliset ja liittojen väliset neuvottelut lisäksi käynnistettävä ja käytävä viipymättä sen jälkeen, kun lakkauttamisen peruste on riitautettu.

2 Ilmoitukset

Valituista luottamusmiehistä sekä varamiehen toimimisesta varsinaisen luottamusmiehen sijaisena on ammattiosaston tai vastaavan ilmoitettava kirjallisesti työnantajalle. Työnantaja ilmoittaa luottamusmiehelle, ketkä käyvät yrityksen puolesta neuvotteluja hänen kanssaan.

3 Vapautus työstä ja ansionmenetyksen korvaaminen

Vapautus

Luottamusmiehelle tulee antaa, kun hän sitä pyytää, tarpeen vaatiessa vapautusta työstä tilapäisten, mutta välttämättömien luottamusmiestehtävien hoitamista varten.

Ansionmenetyksen korvaaminen

Työnantaja korvaa luottamusmiehelle tällaisesta tilapäisestä työstä vapautuksesta aiheutuvan ansionmenetyksen.

Jos luottamusmies suorittaa työnantajan kanssa sovittuja tehtäviä säännöllisen työaikansa ulkopuolella, maksetaan näin menetetyistä ajasta ylityökorvaus tai sovitaan hänen kanssaan muunlaisesta lisäkorvauksesta.

Korvauksen laskentaperusteena käytettävä keskituntiansio määräytyy pääalan työehtosopimuksen mukaisesti.

4 Asema

Työsuhde

Luottamusmies on työsuhteessaan työnantajaan samassa asemassa riippumatta luottamusmiestehtäviensä hoitamisesta. Hän on velvollinen noudattamaan yleisiä työehtoja, työaikoja ja työnjohdon määräyksiä sekä muita järjestysmääräyksiä.

Toimitilat

Työnantaja järjestää luottamusmiehelle paikan, jossa voidaan säilyttää luottamusmiestehtäviä varten tarvittavat asiakirjat ja toimistovälineet. Milloin työpaikan koko sitä vaatii, työnantaja järjestää tarkoituksenmukaisen toimitilan, jossa voidaan käydä luottamusmiestehtävien hoitamista varten välttämättömät keskustelut.

Tehtävien hoitamista varten luottamusmiehellä on oikeus käyttää yrityksen tavanomaisia toimistoyms. välineitä. Osapuolet toteavat yhteisenä tulkintanaan, että tavanomaisten toimistovälineiden käsitteen piiriin kuuluvat myös yrityksessä yleisesti käytössä olevat atk-laitteet ja niihin liittyvät ohjelmat sekä internet-yhteys (sähköposti). Arvioinnissa voidaan ottaa huomioon mm. yrityksen koko, luottamusmiehen tehtävien laajuus ja edellyttämä tarve sekä ajankäytön määrä. Käytännön järjestelyistä sovitaan paikallisesti.

Palkka- ja siirtosuoja

Luottamusmiehen mahdollisuuksia kehittyä ja edetä ammatissaan ei saa heikentää luottamusmiestehtävän takia. Häntä ei tätä tehtävää hoitaessaan tai sen tähden saa siirtää alempipalkkaiseen työhön, kuin missä hän oli luottamusmieheksi valituksi tullessaan. Häntä ei saa myöskään siirtää vähempiarvoiseen työhön, jos työnantaja voi tarjota hänelle muuta hänen ammattitaitoaan vastaavaa työtä. Luottamusmiehen ansiokehityksen tulee vastata yrityksessä tapahtuvaa ansiokehitystä.

Ammattitaidon ylläpitäminen

Soveltuvien osin noudatetaan sääntöä, että luottamusmiestehtävän päätyttyä tulee luottamusmiehen ja työnantajan yhteisesti selvittää, edellyttääkö työntekijän ammattitaidon ylläpitäminen entiseen tai sitä vastaavaan työhön ammatillista koulutusta. Työnantaja järjestää selvityksen edellyttämää koulutusta. Koulutuksen sisältöä ratkaistaessa kiinnitetään huomiota työstä vapautukseen, toimikauden keston ja sinä aikana tapahtuneisiin työmenetelmien muutoksiin.

5 Työsuhdeturva

Taloudelliset ja tuotannolliset irtisanomisperusteet

Jos yrityksen työvoimaa irtisanoaan tai lomautetaan taloudellisista tai tuotannollisista syistä, ei tällaista toimenpidettä, mikäli mahdollista, saa kohdistaa luottamusmieheen, ellei yrityksessä sähköalan töitä suorittavan osaston tai vastaavan toimintaa kyseisten sähköalan töiden osalta keskeytetä kokonaan. Mikäli luottamusmiehen kanssa yhteisesti todetaan, ettei hänelle voida tarjota hänen ammatiaan vastaavaa tai hänelle muutoin sopivaa työtä, voidaan tästä säännöstä kuitenkin poiketa.

Yksilösuoja

Luottamusmiehestä johtuvasta syystä ei häntä, mikäli mahdollista, saa irtisanoa ilman työsopimuslain 7:10 §:n 1 momentin edellyttämää niiden työntekijöiden suostumusta, joita hän edustaa.

Luottamusmiehen työsopimusta ei saa purkaa tai käsitellä purkautuneena vastoin työsopimuslain 8:1 – 3 §:n säännöksiä. Työsopimuksen purkaminen sillä perusteella, että hän on rikkonut järjestysmääräyksiä, ei ole mahdollista, ellei hän samalla toistuvasti tai olennaisesti sekä varoituksesta huolimatta ole jättänyt työvelvoitettansa täyttämättä.

Ehdokassuoja

Edellä olevia työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä on sovellettava myös luottamusmiehehdokkaaseen, jonka ammattiosaston kokous on asettanut ja jonka asettamisesta ammattiosasto on kirjallisesti työnantajalle ilmoittanut. Ehdokassuoja alkaa kuitenkin aikaisintaan kolme kuukautta ennen valittavana olevan luottamusmiehen toimikauden alkua ja päättyy muun kuin vaalissa valituksi tulleen osalta vaalituloksen tultua todeksi.

Jälkisuoja

Työsuhdeturvaa koskevia määräyksiä on sovellettava myös luottamusmiehenä toimineeseen työntekijään kuusi kuukautta hänen ko. tehtävänsä päättymisen jälkeen.

Korvaukset

Jos luottamusmiehen työsopimus on lakkautettu tämän sopimuksen vastaisesti, työnantajan on suoritettava korvauksena hänelle vähintään 10 ja enintään 30 kuukauden palkka. Korvaus on määrättävä työsopimuslain 12:2 §:n 2 momentin perusteiden mukaan. Korvausta lisäävänä tekijänä on otettava huomioon se, että tämän sopimuksen oikeuksia on loukattu.

Korvaus tämän sopimuksen mukaan perusteettomasta lomautuksesta määräytyy työsopimuslain 12:1 §:n 1 momentin mukaisesti.

6 Varamiehet

Tämän luvun määräyksiä sovelletaan luottamusmiehelle valittuun varamieheen sinä aikana, kun hän tämän sopimuksen edellyttämän ilmoituksen mukaisesti toimii sijaisena.

7 Työnantajan tiedottamisveloitteet

Palkkatilasto- ja henkilöstötiedot

Ellei paikallisesti toisin sovita, on luottamusmiehellä oikeus tehtäviensä hoitoa varten saada EK:n neljännesvuositilastoa vastaavat tiedot toimialueensa työntekijöiden ansiotasosta ja rakenteesta EK:n palkkatilaston valmistuttua edellyttäen, että yrityksestä kerättävistä palkkatiedoista on alan tilaston ryhmittelyt tehtävissä. Ansiotietoja, jotka koskevat kuutta henkilöä pienempiä työntekijäryhmiä, ei anneta.

Luottamusmiehellä on oikeus lisäksi saada kirjallisesti tieto toimialueensa työntekijöiden nimestä ja palkkaryhmästä tai vastaavasta sekä työsuhteen alkamisajasta, ellei paikallisesti toisin sovita. Tiedot annetaan kerran vuodessa silloin yritykseen työsuhteessa olevista työntekijöistä.

Luottamusmiehellä on tehtävänsä hoitamista varten oikeus saada tiedot yrityksessä toimivista sähköalan alirakoitsijoista ja niiden palveluksessa työpaikalla olevasta työvoimasta.

Työaikakirjanpito

Luottamusmiehellä on edustamiensa työntekijöiden osalta oikeus perehtyä hätä- ja ylityöstä työaikalain (605/96) mukaisesti laadittuun luetteloon siten, kuin siihen on työsuojeluvaltuutetulla lain mukaan oikeus.

Tietojen luottamuksellisuus

Luottamusmies saa edellä mainitut tiedot luottamuksellisina tehtäviensä hoitamista varten.

* * * * *

SÄHKÖTYÖTURVALLISUUS

(Seuraava kirjaus ei ole työehtosopimuksen osa)

Tarkempia säännöksiä sähkölaitteiston ja sen osan jännitteettömäksi tekemisestä sekä sähköalan töistä sisältyy sähköturvallisuuslakiin sekä sen nojalla annettuihin määräyksiin ja päätöksiin.

Alaa koskevia säännöksiä on kirjattu myös sähköturvallisuusstandardiin (SFS 6002) sekä hissityöturvallisuusstandardiin (SFS 5880).